

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre 12 korona.
fél évre 6 „
negyed évre 3 „

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinek a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint a
Leopold Gyula
Videk Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Szász József főispán.

Ő es. és királyi apostoli felsége f. évi február hó 17-én kelt legmagasabb elhatározásával Szász József nyugalmazott vármegyei alispánt Alsó-Fehér vármegye főispánjává kinevezni méltóztatott.

Az új főispánt tisztelettel és bizalommal üdvözöljük. Tudjuk, hogy sok és nagy nehézséggel kell megküzdeni, de ismerjük tehetségét, buzgóságát, jó indulatát és teljes reményünk van ahhoz, hogy sikere lesz hazafias törekvéseinek. Reméljük, hogy e vármegye elfogulatlan, komoly férfiai, akik szívükön hordották e sokat szenvedett vármegye sorsát, szívesen fogják támogatni az új főispánt alkotmányos és törvényes feladatainak végrehajtásában és azon törekvéseiben, melyek e vármegye közönységének közös javára szolgálnak.

Lapunk egy vezető cikkelyében reá mutattunk arra az utra, melyen egy jó főispánnak járni lehet és kell. Arra kérjük az új főispánt, ki mindig hűséges vezető tisztviselője volt vármegyénknek, hogy szívelje meg azokat a sorokat is, melyekben kifejeztük óhajlásainkat, nézetünket azon nagy és nemes kötelességek felől, melyeket egy derék főispánnak szem előtt kell tartani, ha nincs

más ezéja, mint vármegyénk közjavanak hűséges szolgálata.

Mi reményteljesen üdvözöljük Szász Józsefet és hisszük, hogy főispánná lett kinevezése egy szebb és jobb kor hajnalát jelenti vármegyénkre nézve. Adja Isten!

Pártalakulás.

Folyó hó 19-dike nevezetes nap volt a magyar politikai élet történetében. Az eddigi pártoknak hosszú kínos és a nemzetre veszedelmes válságai után, a volt és lejárt pártkeretek és pártjelszavak figyelmen kívül hagyásával új párt alakult, a mely a „Nemzeti Munkapárt” nevet vette fel. A gyűlésen, mely a budapesti Vigadóban folyt le, mintegy nyolcz ezereu vettek részt az ország minden vidékéről. Lételemelő és megható volt az a spontán hódolat, melylyel a gyűlésen résztvevő ezerek gr. Tisza Istvánt kitüntették. Elerkezett végre az időpont, melyben a magyar politikai közvélemény, öt év szomorú tapasztalatain okulva, ennek a félreismerett nagy magyar embernek s igazán gondviseleszerű államférfiúnak igazságot szolgáltatott.

A gyűlést gr. Csáky Albin, a magyar szabadelvű politikanak tiszteletre méltó veteránja, nyitotta meg. Szívbeli jövő lelkes szavaikkal üdvözölte azokat, a kik a kibocsátott felhívásra megjelentek. „Ime egy ragyogó fény sugar — ugymond — mely reményt ad nekem arra, hogy szegény országunkra nehezedett sötét boru után az áldásos működés állandó derűje fog következni.”

A miniszterelnök beszéde.

Khuen-Héderváry Károly gr. miniszterelnök azzal kezdte beszédét, hogy a multat nem bolygatja. A helyzet aggodalmakra adott okot, nemcsak itthon, hanem Bécsben is. Ra kellett szánnia magát arra, mikor a király hívta, hogy a pusztulásnak elebe vágjon. Foglalkozott ezután röviden a közjogi helyzettel; majd áttért az elintézésre váró kérdésekre. *Katonai* téren a kilenczes bizottság programját mentül előbb be akarja váltani. *A bankszabadalom* megújításának ellenértékül követeli az ország hitelviszonyainak, közgazdasági érdekeinek az eddiginel erősebb biztosítását. *A választójog reformja* nem halasztható sokáig; külön jelzőkkel nem akarja a kormány kezét megkötöni; de azt kiemeli, hogy a reformot a magyar állam nemzeti jellegének fenntartásával az általános szavazati jog elvei alapján tervezi. A kormány programjából ezután a közigazgatás reformját, a tisztviselők állásának biztosítását; a nemzetiségi kérdés, a gyülekezési jog és felekezeti kívánások liberális kezelését, a városok hathatósabb támogatását, az államháztartás egyensúlyba helyezését, a munkások helyzetének könnyítését, a gazdasági érdekeknek minden vonalon való elősegítését emelte ki s ezekhez kérte a támogatást. „Teljes bizalommal lássunk hozzá a nemzeti munkához Isten nevében!”

Tisza István gr. beszéde.

Tisza István gr. történelmi visszapillantással kezdi beszédét; nem azért, mintha meddő polemikába vagy rekriminációkba kívánna bocsátkozni. A történelemnek igen felületes

TÁRCZA.

A magyar Mária-kultuszról.

Dr. Berze Nagy János kir. segédtanfelügyelő alapos tanulmányra való szep. felolvasást tartott „A magyar Mária-kultusz”-ról, mely érdekességénél fogva valóban méltó a bővebb ismertetésre s azért a t. szerző szíveségéből kivonatosan közöljük egy részét.

Mikor a honfoglaló magyarok keresztényekké lettek, a Mária-kultusz is gyorsan elterjedett. A katolikusoknál ma is szokásos, hogy ha valaki valamely nagy munkához kezd, magát annak a szentnek partfogásába ajánlja, kinek az a nap, melyen a munkához fog, nevenapja. István királyt Nagy Boldog Asszony napján koronázták meg, mely egyik legnagyobb Mária-ünnepe.

Az új király is életét, munkáját s országát sorsát Máriának ajánlotta föl. Legyen ő az új királyság védője, gondozója, balsorsban segítője, tanácsadója. Ezen gondolatnak lett továbbfűzése az a felfogás, hogy Magyar-

ország égi felügyelet alatt van, hogy elfoglalni, elpusztítani nem lehet s ezért volt neve a legujabb időkig *Regnum Marianum*: a Mária-ország. Hogy alakja könnyebben a nép szívéhez ferközzék, s hatása állandóbb maradjon, ráruházták egy ősi magyar pogány istenség nevét, mely az ókori keleti népek „Magna Mater”-vel volt azonos, s hogy még a neve is magyar maradjon, elnevezték Nagy Asszonynak, Boldog Asszonynak. Innen kezdődik a Mária-kultusz az egész magyar nemzetet érdeklő s az egész világ Mária-kultuszától elterő sajátosságos nemzeti szerepe. A keletkező falvakat ő róla nevezik el, apátságokat, templomokat ajánlanak fel kultuszának, az oltárkepek akként ábrázolják, amint Szent István az ország jelvényeit s az által magát az országot az ő kegyeibe ajánlja. A magyar nemzet története, jó s bal szerencséje a Mária-kultuszsal mind szorosabba fűződik. Bekés időben Mária palastja alatt van az ország, háboruban az ő segítségével győzik le az ellenséget. képe ezért a hadi zászlóra kerül s ahol ez a

zászló megjelenik, hátat fordít az ellenség, mert tudja, hogy ez a végsőkig küzdő magyarságnak nemcsak harcai becsülete, de palladiuma is. Nagy Lajos háborúitól kezdve a legutolsó szabadságharczig a szűz Máriás zászló alatt folyt le minden küzdelmünk, melyet jogainkért, szabadságunkért vívtunk. Midőn a sirjából ébredő szent László érczlován vágta őt, vágja az Erdélybe betörő kunokat, fölötte, mint az ellenség réme, áll sugáros alakjával a Boldogságos. Budavára elfoglalásakor a törökök befalazták szobrát, hogy többé ne tudjon segíteni a magyaroknak s midőn Petneházy hajdui megmászta a bástyákat, észreveszik a megszorult törökök, hogy a Boldog Asszony templomának oldalába falazott Mária szoborról lemállott a fal, megertik a jelenséget s úgy értelmezik, hogy Mária megérezte népe szükségét és segíteni akar rajta. Eszeveszett ijedelem szállotta meg a törököket s ezrével rohannak a betóduló keresztény sereg kardjaiba.

A Mária-kultusz annyira összeforrott a nemzet aspirációival, szellemi és érzelmi

felfogása az, mely a nemzeteket ért bajokért mindig egyesek gonoszságát, egyesek hibáit teszi felelőssé. A hiba rendszeren az álláspontoknak, a nézeteknek téves ségében van; s e hibákra nem azért kell rámutatnunk, hogy ítéletet hozzunk egyesek felett; hanem hogy a káros következményeken okulva elkerülhessük a tévedéseket.

Alig négy évtizede — ugymond — hogy a magyar nemzet ráléphetett a nyugodt alkotmányos fejlődés boldogító mezejére, súlyos viszonyok közt, ezer bajtól körülveve. S a multak emlékei és a jelen bajok akkor is magas fellobbanásra készítették a pártszenvedélyeket. De akkor még nagyon közel állott a nemzet háta megett a sötét multnak elremitő képe. Akkor még nagyon is érezte minden magyar ember, pártkülömbőség nélkül, minő palládiuma a nemzeti életnek az alkotmányosság, a parlamentarizmus. Akkor még a legelszántabb harcokat is az összes pártokban élő bizonyos kötelességérzet jellemezte, a mely visszatartotta őket attól, hogy a pillanatnyi szenvedély vagy párterdek kedvéért magát az intézményt a maga funkciójában, léteiben támadják meg. Teték ezt a magyar nemzet mérhetetlen hasznára; mert hiszen a ki végignézi: az ország történetét a mult század utolsó évtizedeiben; annak lehetetlen szemel hunyini azon tény előtt, hogy minden bajok dacára hihetetlen gyorsasággal emelkedett a nemzetnek anyagi, szellemi és erkölcsi ereje; emelkedett a nemzet sulya és tekintélye künn és benn; emelkedett a magyar nemzet hatalma Európában odáig, hogy a mire Mátyás király ideje őt nem volt példa, a magyar nemzet mint egyenjogú nagyhatalmi politikai faktor a maga sajátos érdekeit, sajátos felfogását bele tudta vinni az európai nemzetközi politikába.

Ezután rátért arra a korszakra, a mely a parlament munkaképességét s ezzel az ország haladását megakadályozta. Itt aztán emelt hangon, frenetikus taps mellett jegyezte meg, hogy *tisztesleges politikus csak olyan elvet hirdethet az ellenzéken, a mit többségre jutva meg is akar, meg is tud valósítani.* Megállapította, hogy a koalíció a maga terhe alatt roppant össze. A koalíciós uralom tanulságainak kapcsán kiemelte a

világával, hogy a maga részére hódította az irodalmat és a művészetet is.

A középkori magyar elbeszélő és lírai költészet majdnem kizárólag az ő alakjával foglalkozik. Az Érdy, a Czech, a Teleky-codex Mária legendái beszédes bizonyosságai cunek a vonzalomnak. Pannoniát a templomi ének virágos kerthez hasonlítja, melynek Mária hűséges öntözője.

Am a gyász napjaiban, midőn a nemzet a török és német iga alá került, felhangzik 1508-ban Vásárhelyi András fájdalmas jajkiáltása s utána következett a nemzeti feldajdulásokkal teli Mária siralmak hosszú sorozata. A végső bizalom és a végső ekeseredés újból Máriához fordul és szinte számon kéri a bizalmat, mellyel 7 évszázad adózott, a kötelességet, mellyel fogva a nemzet szabadságának és jólétének visszaszerzését követeli az ország Védő asszonyától.

Boldog asszony, anyánk!
Régi nagy Patronánk,
Nagy inségben lévén
Igy szólit meg hazánk:
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról.

mostani kormány horvátországi sikerét. Majd a választójogról beszélt s jelezte, hogy ebben a kérdésben közte és a miniszterelnök között nézetkülömbőség van; de ez csak akkor lesz aktuális kérdés, a mikor a kormányjavaslat a törvényhozás elé kerül.

Különösen nagy hatása volt beszéde azon részének, mely a királlyal való egyetértésünk fontosságáról szól. Tudjuk — ugymond — hogy Ausztriában sokan nem szeretnek bennünket. De volt idő, mikor kénytelen kelletlen respektáltak bennünket; s ha történtek is a magyar nemzetre sérelmes kísérletek, a magyar kormányunk volt ereje és bátorsága azokat a maguk értékére leszállítani. Ma pedig minden tizedrendű osztrák faktor, nem akarok erős kifejezést használni, inzultusait tehetetlen méreggel kellett a magyar nemzetnek eltűrni. Miért történt ez? Talán kevésbé hazafiasak voltak azon utódaink, a kik most ültek a kormányon? A világért sem! *De hiányzott az az erős bázis, a király és a nemzet közti egyetértés bázisa, a melyen minden veszedelem között meg lehet védelmezni a nemzet érdekeit. Állítsuk helyre ezt a bázist; akkor tudunk a nemzeti függetlenség ügyének, a nemzet szabad fejlődése ügyének szolgálatot tenni.*

Beszéde végén határozati javaslatot terjesztett elő, mely az ügyek alkotmányos, rendszeres menetének biztosítását, a bankkérdés gazdasági érdekeink szerint való megoldását, a nemzeti szempontoknak a hadseregben való teljes érvényesülését, a munkásosztály erre hivatott részének a politikai jogokban való részesítését tűzi ki kormányzati feladatul.

A gyűlés nagy lelkesedéssel elfogadta a határozati javaslatot és ezzel a nemzeti munka pártja megalakult.

A polgármester választás.

Mélyen érezzük azt a nagy veszteséget, mely városunkat dr. Varró László polgármesterünk elhunytával érte. De főleg az a derék munkás kör, a városi tanács tagjai, élükön Sándor Jenő tanácsossal, érzik hiányát legjobban annak a férfúnak, ki súlyos kórral küzdve keblében, és fájó szívvel az önző politika lelketlen lovagjainak méltatlan

Nyisd fel az egoket — sok kiáltásunkra,
Anyai palástod — fordítsd oltalmunkra!
Kegyes szemekkel — tekintsd meg népedet,
Segéld meg áldásra — magyar nemzetedet.

Vedd el országunkról — ezt a sok inséget,
Kikben torkig uszunk — s nyerd régi épséget,
Tudd, hogy szent István — örökségben hagyott,
Szent László király is — minket reád bízott!

Jézus fiad előtt — könyörögi érettségünk,
Mert ha nem eszelekszed, — egy lábig elveszünk.
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél meg — szegény magyarokról!

Jönnek a kurucz harcok éveit, midőn a szűz Máriás lobogó alatt harcolnak Rákóczi hadai, az elnyomatások terhes évtizedei, a 48—49-iki szabadságharc, de a mig a majthényi síkon elhallgathatott a tárogató, a mig Világosnál végsőt csendülhetett a honvéd-kard, a Mária-énekekből a cenzura nem törölhetette ki a nemzeti fájdalmat s nem tilthatta meg, hogy az elbusult szív Máriának ne panaszkodjék. Ősi joga ez a földi hatalmaktól az éghez apelláló magyaroknak, a mint a nép éneke is mondja:

Mert belénk ontott — szívünkbe oltatott
Eleink vérével tisztetted,
Ugyan fenn is marad, soha ki nem szakad
Igaz magyar szívből szereteted.

támadásai miatt, hiven igyekezett teljesíteni lelkesedéssel vállalt kötelességeit; aki, mint kedves testvére beszélt, még utolsó napjaiban is, még akkor is, midőn már csak elröppenni készülő lelkének képzelete fűzte a szülőföldhöz, még akkor is szeretett városával foglalkozott és intézkedéseket tett általa nagyrabecsült jó kollégája Sándor Jenőnek és társainak, a kiket maga körül vélt látni.

Azt óhajtottuk, hogy ha már a végzet úgy rendelte, hogy elveszítsük a derék férfit, — helyének betöltésénél ne kerüljenek felül politikai és másnemű szempontok, hanem csakis a városi jó közigazgatás helyesen felfogott érdeke döntson.

El lehet mondani, hogy e tekintetben, jelenlegi körülményeink között azok közt, kiknek nevét hangoztatják, nincs alkalmasabb egyén Sándor Jenőnél. Konciliáns, szerény, előzékeny, sokoldalú tudással és gyakorlati jártassággal bir s nyugodt, esendes magatartása kellő önállósággal párosul. Alaposan ismeri a város vagyonát, közügyeit s van érzéke ahhoz, hogy helyes sorrendet tartson a polgárság javára czélzó törekvésekben.

Persze bizony, hogy ezenkívül jó lett volna, ha sokszor és lelkesen szónokolt volna és pedig sűrűn éltetve a nagy hazafiakat borral telt pohárral kezében s vidáman parolázgatott volna a függetlenségi körben. Igen, de ő azt remélte, hogy a jó Isten sokáig fogja éltetni dr. Varró Lászlót s reá csak az a kötelesség hárul, hogy szép csendesen végezze el a város azon ügyeit, melyeket lelkiismeretesen elintézni kellett poharazás nélkül.

Ámde azért nem volt olyan köz- vagy társadalmi ünnepély, melyen az ő kedves, fáradhatatlan, jó feleségével együtt ne vett volna részt szerény tiszteletudással, úgy tartván, hogy méltányolni illik azok fáradozását, kik valami kellemest, hasznost, jót rendeztek polgártársai javára.

Az igaz, hogy a beteg polgármestert hűséges kötelességérzettel helyettesítette. Az is igaz, hogy e miatt a városi közigazgatásban fennakadást nem engedett beállani. Az is igaz, hogy hiába csábították a polgármesteri állásra való pályázat végett, ő nem streberkedett és nem tágitott kedves barátja mellől, kinek tehetségét, érdemeit nagyra becsülte.

Igy aztán nem lehet csodálni, ha Zeyk Dániel, vármegyénknek köztisztviselőben álló nyugalmazott főispánja, ki Sándor Jenőt is, Lengyel Györgyöt is annak idején nagy jó akarattal alkalmazta a vármegyén, — alaposan megismervén mind a két férfit — úgy találta, hogy érdem és méltányosság szempontjából Sándor Jenőt illeti az elismerés.

És valóban jellemző az „Alsóféhér“ öntelt vezérferfiainak az a brüszk, arrogans megjegyzése Zeyk Dánielre, hogy: „mi c z i m e n é r e z ő v e z e t ő s z e r e p r e h i v a t o t t s á g o t N a g y e n y e d k ö z s é g i é l e t e b e n ? “ J o g g a l f e l l e h e t j ü k : a z o n é r d e m e k a l a p j á n , m e l y e k e t é v t i z e d e k e n á t é d e s a t y j a i s , ő i s , m i n t e v á r m e g y e d e r é k f ő i s p á n j a i , e v á r o s i r á n t i h ű s é g e s r a g a s z k o d á s s a l é s f á r a d h a t a t l a n m u n k á v a l s z e r e z t e k .

Zeyk Dániel elfogulatlan bíráló lehet Sándor Jenő és Lengyel György tehetsége és alkalmas volta felett s ez az elfogulatlan vélemény igaz marad akkor is, ha — amit igazán kár forszirozni, — egyes elfogult kortések felültetése következtében a főispáni titkárságot, a vármegyei jegyzőséget már megunt aspiráns ur nyerne véletlenül többséget.

És Zeyk Dániel elfogulatlan nézetét osztják dr. Lengyel régi előjárói, tisztársai, volt barátai, rokonai, kik annak idején jó indulattal igazán megtettek mindent, hogy dr. Lengyel nem potyára, hanem szorgalmas munkássággal, a közügyek és a társadalom terén valódi érdemek szerzésével juthasson őt családi tradícióinál, tehetségénél fogva megillető helyre a vármegyében. Ha nem sikerült, ha visszafelé sült el a jó indulatu szándék, annak csak dr. Lengyel az oka, kit most egyideig — a míg meg nem unja — teljesen büszkeséggel tölthet el az a tudat, hogy az idegen Balla Béla hentesboltjának ő az egyik ékes májas hurkója.

„Nem jätök ez, gyermek!” A polgármesterség komoly dolog és nehéz feladat. Nekünk első sorban jó, munkás polgármesterre van szükségünk, nem pedig politizáló műkedvelőre. Sándor Jenő hazafias, tapasztalt kezében, nyugodt, megfontolt vezetésében látjuk legjobban biztosítva polgárságunk városi érdekeit.

Egy régi polgár.

Az „Előre” dalkör első szereplése.

Az egyházi, a vallásos énekek gyönyörű változatosságát, szívre-lélekre való nemes hatását évezredek óta érezte minden művelt nép. A mi pedig a keresztény vallásos énekeket és zeneműveket illeti, azok szépségének, mélyen megható voltuknak elismeréssel adózik az egész világ. Kevés kiváló zeneszerző volt, aki legalább egy örökbecsű alkotással ne hódolt volna, ne emelte volna a vallásos ihletet.

Ebben a gazdag kincses bányában buvárkodni, annak fenséges szépségében elmerülni magasztos élvezet. De ahhoz igazi érzés, zenei tudás, ihlettség és bizalmas collegialitás szükséges, mely szívesen fárad, tanul, és önzetlenül reszesíti a laikusokat is abban a lelki gyönyörűségben, mely eltölti lényüket.

Ebből a szempontból méltó elismerés illeti az „Előre” dalkört, melynek lelkes, buzgó hölgy és férfi tagjai olyan igazi odaadással szánták magukat az egyházi, vallásos ének és zene művelésére, hogy valóban csak ez a lelkesedés magyarázhatja meg a sikert, hogy szűk anyagi eszközökkel képesek voltak a kezdet nehézségeit legyőzni s ugyszólván egyszerre megnyerni városunk közönségének elismerését.

Első nagy szereplése e szép jövővel biztató együletnek f. hó 20-án vasárnap délután volt. Egy jó harmoniumra feltétlen szüksége volt az együletnek, már pedig egy nagy regiszterű, szép hangú harmonium drága dolog. De voltak jó, nemes lelkek, akik biztatták a derék együletet, így történt, hogy „Oltár-egyleti összejövetel” czime alatt fordult az enyedi nemes szívű, a művészet szépségeit mindig pártoló közönséghez, mely — hiszen láthatjuk a protestáns nőegylet délutáni előadásain is, — valláskülönbőség nélkül igen szép számmal gyűlt össze.

Valjuk meg, hogy a fiatal társulat olyan nehéz darabokat helyezett előadási programjába, hogy nem kis aggodalom kelt fel szívünkben, valjon nem-e túl becsüli tagjai erejét. És ime: felzendül dr. Limann Emil, egy ifju lelkes dirigáns vezényletűre Wagner Tanháuseréből „Az alkonycsillag” dala. Nagy tetszés, taps, elismerés. A híres Haydn G-dur vonósnégyese, melyet Wohlfarth Lőrincz és Sándor Jenő hegedűn, Seemann Venczel brátsán, dr. Limann Emil pedig gondonkán adtak elő, megragad klasszikus

szépségével, Beethoven „Isten dicsőségé”-t pedig olyan benső érzelemmel és lelkesedéssel énekelte a kar, hogy önkénytelenül is meghatotta és elragadta a szép közönséget. Ez fényes sikere volt az ifju dalkörnek.

És mily gyönyörű szavazatot hallhattunk közbe Albert Margittól, Albert Iván műszaki tanácsos igazán szép szellemű kedves leányától! Váradi Antal „Az ezüst fátyol legendája” cz. költeményét szavazta gyönyörű előadással.

És végül szóljunk dr. Berze Nagy János kii. segédtanfelügyelő megragadó szép felolvasásáról. „A magyar Mária-kultusz” volt a czime tanulmányának, mely nemcsak széleskörű olvasottságot, nemes érzést, hazafias lelkesedést, történelmi igazságokat tartalmazott, hanem stíljével, előadásával olyan volt, hogy méltán fogadhatta a derék felolvasó a tömeges gratulációt, mert teljesen megérdemelte. Igen is ebben az eszmemenetben ilyen formán kell és lehet beszélni, írni. Ez hat az elmére és lélekre igaz gyönyörűséggel s ennek hatását nem gyöngíti a felekezetiiségnek még árnya sem, mert érezzük, hogy mind valamennyien magyarok vagyunk, mert a miről szolt, az a Mária-kultusz Gyulai Pál szerint vallásos és nemzeti ereklyét képez a magyar nemzet történetében, művészetében és irodalmában.

Ennek a ténynek pedig a mai időben bizony szép és nagy jelentősége van, szembe állítva más, — nem erdélyrészi — vidékek, más városok társadalmának másnemű hangulataival. Ez is a rendje! Ezt a mi régi felfogásunkat kölcsönösen ápolni és védeni közös kötelességünk.

Vegyes hírek.

— **Időjárás.** Mintha nem is februárius hava járna, olyan melegen süt a nap. Éjjelenként van ugyan gyenge fagy, míg napközben 9 C. fok a meleg. A fák itt-ott már sietve rügyeznek. Ó csak meg ne bánjuk!

— **A Protestáns Nőegylet** f. hó 27-én d. u. pontban 5 órakor a Bethlen-koll. dísztermében műsoros összejövetelt tart. Műsor: 1. Énekel a tanítóképző-intézet dalkara. 2. Felolvas Makkai Ernő kolozsvári ref. főgimn. tanár. 3. Énekel Weinrich Margit zongora kísérete mellett Weinrich Károly szódagyári főtisztviselő. 4. Szaval Inczedy Joksmán Ödön dr. vármegyei főjegyző. 5. Énekel Fülöp Judit zongora kíséretével Máthé Erzsike.

— **A Bethlen-kollégiumban** ma délután 5 órakor kezdődő ismeretterjesztő előadáson Váro Ferencz tart előadást Petőfi élete költeményeiben czimen.

— **Ismeretterjesztés.** Vasárnap délután fejezte be a repülőgépekről tartott előadását Ráskay Béla kulturmérnök az Iparos Önképzőkörben. Ez alkalomra is nagyszámu hallgatóság gyűlt össze és fokozott érdeklődéssel kísérte végig az egész ismertetést. Az előadót érdekes és alapos tanulmányra valló előadásáért élénk elismerésben részesítették. Kotsis Elek sikerülten szavalt, Fekete Erzsike kedvesen adta elő monológját, végül ifj. Tomai Pál énekelte több szép népdalt Apaffy Lajos és Willersdorfer Károly sikerült hegedű kíséretében. — Jövő vasárnap szintén érdekes előadás lesz.

— **Közgyűlési küldöttek választása.** A gyulafehérvári munkásbiztosító pénztár a közgyűlésén résztvevő küldöttek választására márczius 13-át tűzte ki. E napon kerül választás alá az Enyedről küldendő 21 rendes

és 13 póttag, reggel 8 órától a városháza gyülestermében. Az ipari foglalkozást üzök sorából 15 rendes és 8 póttag, a gyári foglalkozást üzök sorából 2 rendes és 2 póttag, a kereskedők sorából 4 rendes és 3 póttag választandó. A szavazatszedő bizottság elnökül Lingner György, bizottsági tagokul Bakó Károly és ifj. Graef János, ellenőrökül Vajna Miklós és Papp Pétert bízza meg a pénztár igazgatósága. Választhatók és választók a munkásbiztosító (betegsegélyző) pénztár összes tagjai. Szavazás a tagsági könyvvel történik.

— **A városi adóhivatal** felhívja azon egyéneket, kik katonai szolgálatra alkalmatlannak találtak vagy elbocsáttattak, hogy vallomásaikat 8 napon belül a törvényes következmények terhe mellett adják be.

— **Verekedés.** Vasárnap este 7 óra tájban a főtéren (a megye hidjánál) ittas szolga-egények verekedtek, és futva s nagy lármával oszlottak szét az Emke kávéház környékén. Nem ártana a főtéren egy rendőr őrszem elhelyezése vasárnaponként.

— **Elszámolás** a „Nagyenyedi Oltár-egylet” által f. hó 20-án tartott műsoros összejövetel bevétele és kiadásairól: 1. Felülfizettek: özv. Kovrig Tivadarné 10 k, (Budapest), gróf Busseul Henrikné 5 k, Török Bertalan 5 k, Toronyi Gyula 5 k, Uzon Kovács Józsefné 5 k, idb. Káló Géza 5 k, dr. Odor Béla 4 k, Albert Iván 4 k, Főrts János 2 k, Szakács Gyula 2 k, Tangel József 2 k, Teleki Istvánné 2 k, Dafcsinszky Ferenczné 1 k, Barcsai Albert 1 k, özv. Benedek Gáborné 1 k, Balázs Endre 1 k, Tamás Ferencz 1 k, Harmath Miklósné 1 k, Tóbis Jenő 1 k, Hollós István 1 k, Fenichel Lázár 1 k, Magyar Lajos 1 k, Génád Dávidné 1 k, N. N. 80 fill, Braviák Lászlóné 60 fill, László Géza 60 fill, N. N. 60 fill, összesen: 59 korona. 2. Jegyekből befolyt: 139 kor. Összes kiadás volt: 43 kor. 70 fill. A jótékony célra fordított: 159 kor. 90 fill. Ezzel kapcsolatosan az Oltár-egylet igazgatósága ez uton is úgy a szereplőknek, mint a műsoros összejövetelt pártoló nagy közönségnek hálás köszönetét fejezi ki.

* **Az évek nyomait,** arczráncokat és minden szépséghibát eltüntethet, megfiatalodhat és fiatal maradhat új módszerünkkel. Felvilágosítást 60 fillérért. Szeged, postafiók 13. 48 2—2

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENO.

Üvegből táplált

gyermekek rózsás és teli arczuakká, erősekké és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t adnak nekik.

A Scott-féle Emulsió-ban

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék gyorsan jóvá teszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-t nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kitűnő bármilyen okból eredő erőhanyaglás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Ertesítés.

Van szerencsém értesíteni az érdeklődő közönséget, miszerint minden esetben megbízásból adok és vásárolok ingatlanokat; nevezetesen: házakat, házhelyeket, földeket, kerteket, szőlőket, birtokokat és erdőket úgy helyben mint vidéken is.

Házhelyek, földek, birtok-részek, vagy birtok-teszték parcellázását alott szerint, avagy önállólag kidolgozva értékesítem. Törlesztő kölcsönök birtokra, valamint helybeli házakra már 1000 koronától kezdődőleg a legkedvezőbbben közvetítek.

Magasabb kamatu jelzálog-kölcsönök konvertálását olcsóbbra közvetítem.

Végül a bank-üzlet körébe tartozó mindennemű pénzüveletekre megbízásokat elfogadok.

Nagyenyed, 1910. febr. 1.

Tisztelettel
46 2-6 **Sallak Árpád,**
Rákóczi-u. 47.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

1685-1910. alisp. sz.

Tárgy: A vizaknai járási díjnoki állás betöltése.

Pályázati hirdetés.

A kisenyedi járásban alkalmazva volt díjnoki állás elhalálozás folytán megüresedven, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás havonta utolagosan kifizetendő 2-2 korona kezdő napidíj javadalmazással van egybekötve.

A ki ezen napidíjas állást óhajtja elnyerni, az köteles keresztlevelel, eddigi alkalmazását és képzettségét igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg írott pályázati kérvényt, hivatalban lévő hivatalfőnöke, hivatalban nem levő pedig illetékes főispánja útján folyó 1910. évi márczius hó 26-ig Alsó-Fehér vármegye alispánjához beadni.

Nagyenyed, 1910. évi február hó 18-án.

58 1-2 **Br. Bánffy Kázmír,**
alispán.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

1760-1910. szám.

alisp.

Tárgy: Nagyenyedi polgármesteri állás betöltése.

Pályázati hirdetés.

Dr. Varró László Nagyenyed város polgármesterének 1910. évi február hó 4-én bekövetkezett halála folytán megüresedett Nagyenyed város polgármesteri és ezen állás betöltése rendén esetleg megüresedő első tanácsosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázni óhajtók kötelesek az eddigi szolgálataikat, az 1883. évi I. tez. 5. §. VII. pontja, illetve az 1877. évi XX. tez. 180. §. szerinti képesítésüket igazoló és születési bizonyítványukkal felszerelt kérvényeiket 1910. évi márczius hó 11-ig Nagyenyed város polgármesteri hivatalához beadni.

Hivatalban levők folyamodványait hivatalfőnökük, hivatalban nem levők pedig illetékes főispánjuk útján kötelesek beadni.

A polgármesteri állás évi 1. 4000 (Négyezer) korona készpénz fizetés, 2. 700 (Hét-száz) korona lakpénz, 3. 1000 (Egyezer)

négyzetől föld haszonélvezet 4. 7. (Hét) esomó polgári fülleték fuvardíjjal és 5. 2 esomó ág elvezetével egybekötve.

A 3, 4 és 5 pont alattiak pénzerteke a polgári fülleték fuvardíjával együtt 245 koronára tehető.

Az első tanácsosi állás évi: 1. 2600 (Kettőezerhatyszáz) korona készpénz fizetés, 2. 560 (Ötszázhatvan) korona lakpénz, 3. 1000. (Egyezer) négyzetől föld haszonélvezet, 4. 3 (Három) esomó polgári fülleték fuvardíjjal és 5. 2 (Kettő) ágcsomó elvezetével van egybekötve.

Nagyenyeden, 1910. évi hó február 16-án.

59 1-2 **Br. Bánffy Kázmír,**
alispán.

Kossuth Ferencz levele.

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész úrnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos lantalmaknál az „Indaszesz“ bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.“

Kossuth Ferencz.

Számos előkelőségek és orvosok igaz lják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyuró kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszagatás és mindennemű meghülésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „Indaszesz“ össze nem tévesztendő más sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „Indaszesz“ székelyhavasi gyógyfűvekből előállított és hatásában fölülmulthatatlan gyógyszerkülönlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. 27 5-5

Kiadó üzlethelyiségek.

A református és ágostai hitvallású evangélikus egyház tulajdonát képező, jelenleg Fosztó Dezső csódtömege, továbbá Gazdag Aladar üzlete által elfoglalt

várkerületi üzleti helyiségek

1910. évi április 24-től kezdve árverés útján bérbe fognak adni.

Az árverés folyó évi márczius hó 5-én délután 3 órakor fog megtartatni a református egyház várbeli üléstermében.

Az árverés feltételei Barabás Károly egyházi pénztárnoknál tudhatók meg.

56 1-1

KUNSCH ANTAL

épület- és butorasztalos

NAGYENYED,
Rózsa-utca
a vármegyeházzal szemben.

Elvállal mindennemű épület munkákat, készit és raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket, minden stílusban, a leggyorsabb rübbtől a legfinomabb kivitelben saját vagy adott tervek szerint Nagy választék hajtított fabutorokban.

A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jóállást vállal.

314

19-20

= Tervekkel =
díjtalanul szolgál.

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

Gyümölcsfacsemeték
Sétányfák, Diszcserejek, Tülevelűek, Keriténövények,
Bogyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok. (l. ssima áru)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai.
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

85 1-

Legszebb gallért és kezelőt tisztit
a kolozsvári „UNIÓ“ GÖZMOSÓ-GYÁR Ferencz József-út 102. szám. Telefon-szám 395.
Vidéki megbízásoknál öt koronát meghaladó esomások bérmentve küldetnek vissza.
Vidéki képviselők magas jutalékkal kerestetnek.

49 5-

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírragyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.